

שיר של יום – בהלכה ובאגדה: הקדמה

(1) תלמוד בבלי מסכת ערכין דף יא עמוד א

אמר רב יהודה אמר שמואל מנין לעיקר שירה מן התורה שנאמר (דברים יח) ושרת בשם ה' אלהיו איזהו שירות שבשם הוי אומר זה שירה ואימא נשיאות כפים מדכתיב (דברים י) לשרתו ולברך בשמו מכלל דברכת כהנים לאו שירות היא רב מתנה אמר מהכא (דברים כ"ח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב איזו היא עבודה שבשמחה ובטוב לבב הוי אומר זה שירה.

(2) רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ג הלכה ז

אין בן לוי נכנס לעזרה לעבודתו עד שילמדוהו חמש שנים תחלה, שנאמר זאת אשר ללויים מבן חמש ועשרים שנה וכתוב אחד אומר מבן שלשים שנה, הא כיצד חמש ללמוד, ואינו נכנס לעבודה עד שיגדיל ויהיה איש שנאמר איש איש על עבודתו.

(3) כסף משנה הלכות כלי המקדש פרק ג הלכה ז

ואיכא למידק דמשמע מהכא דמשיגדיל ויהיה איש אשר לעבודה וזה סותר מ"ש למעלה שאינו נכנס לעבודה עד שיהא בן שלשים שנה. ויש לומר דהתם לשיר שהיא חכמה גדולה וצריכה לימוד המוסיק"א והכא לשאר עבודות שאינם צריכות לימוד כגון הגפת דלתות וכיוצא בהן.

(4) תלמוד בבלי מסכת תמיד דף לג עמוד ב

השיר שהיו הלויים אומרים במקדש ביום הראשון היו אומרים (תהלים כ"ד) לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה בשני היו אומרים (תהלים מ"ח) גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלהינו הר קדשו בשלישי היו אומרים (תהלים פ"ב) אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט ברביעי היו אומרים (תהלים צ"ד) אל נקמות ה' אל נקמות הופיע בחמישי היו אומרים (תהלים פ"א) הרנינו לאלהים עוזנו הריעו לאלהי יעקב בששי היו אומרים (תהלים צ"ג) ה' מלך גאות לבש לבש וגומר בשבת היו אומרים (תהלים צ"ב) מזמור שיר ליום השבת מזמור שיר לעתיד לבוא ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים. הדרך עלך בזמן שכהן גדול וסליקא לה מסכת תמיד

(5) מעשה רב – הנהגות של הגר"א – הל' ראש חודש

קנג א"א שש"י בר"ח רק אימרים
כב' ימים ברכי נפשי סומרי ק"ד קנד בענין שש"י כלל זה נקוט בידך
שהוא שיר של ר"ח ורוחה אפי' שבת. א"א ב' זומרים כיום א' של
וכ"ש של תנוכה. (עי' סוכה דף נ"ד ר"ח דוחה את כולם אפילו של שבת.
ע"ב וכתשבת רמ"ע מפלני סי' כ"ה) : ושל שבת דוחה של יו"ט וחונכה(מג)

(6) שולחן ערוך אורח חיים הלכות נשיאת כפים ונפילת אפים סימן קלב

ואומרים אחר סיום התפלה: עלינו לשבח, מעומד; (כל בו) ויזהר לאומרו בכוונה... ואומרים קדיש יתום אחר עלינו, ואפי' אין יתום בבית הכנסת יאמר אותו מי שאין לו אב ואם; ואפילו מי שיש לו אב ואם יכול לאומרו, אם אין אביו ואמו מקפידין (אגור ותשב"ץ ותשובת מהרי"ל סי' ס"ד); ויש לומר פטום הקטורת ערב ובוקר אחר התפלה, ואומרים תחלה: אין כאלהינו וכו', ואומרים השיר שהלויים היו אומרים במקדש, שחרית לבד (טור); ויש שכתבו ליזהר לומר פיטום הקטורת מתוך הכתב, ולא בעל פה, משום שהאמירה במקום ההקטרה וחיישינן שמא ידלג (ב"י בשם מהרי"י וא"ח) אחד מסממנים, ואמרינן שהוא חייב מיתה אם חסר אחת מסממניה; ולכן נהגו שלא לאומרו בחול, שממהרין למלאכתן וחיישינן שמא ידלג. וכשיוצא מבהכ"נ אומר ה' נחני וגו' (תהילים ה, ט) (כל בו) ומשתחוה ויוצא (מהרי"ל).

7) דברי כמה הראשונים בענין שיר של יום

וכן כתב הרמב"ם (בסדר התפלה) וזה לשונו: נהגו מקצת העם לקרוא בכל יום אחר תחנונים אלו, שיר מזמור שהיו הלויים אומרים בבית המקדש באותו היום. עכ"ל. וגם בספר ארחות חיים (הלכות אחר ח"י אות ה) והכלבו (ריש סימן טו) שניהם כתבו שכן נהגו לומר שירי הלויים במקצת מקומות וכו'. ע"ש. ועיין עוד מה שהאריך בזה בספר "חקרי לב" (חאו"ח סימן לב), ע"ש.

8) ספר תהלת דוד להאדר"ת

כא. שיר של יום

נראה לי שמה שנהגו לאומרו הוא משום זכר למקדש, (עיין מה שכתבנו בחיבורינו זכר למקדש ח"ב כת"י).

ובעל סדר היום כתב "ויאמר השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן והוא כדי לזכור חורבן בית המקדש ולראונו על זה, ולבקש מאת אלוהינו שיחזיר עטרה ליושנה ויחדש ימינו כקדם ונקריב לפניו קורבנות חובותינו" ועיין צלוחת דאברהם עמ' שצא.

9) טור אורח חיים הלכות נשיאת כפים ונפילת אפים סימן קלג

ובספרד נוהגין בכל יום אחר קדיש לומר מזמור הט"ה ה' אזנך ענני וקדיש אחריו ואח"כ עלינו לשבח ובכל זמן וזמן משנין המזמור לפי ענינו כגון ברכי נפשי בר"ח וכאיל תערוג על אפיקי מים בחולו של מועד ומזמור שיר חנוכה הבית בחנוכה ובפורים למנצח על אילת השחר ומנהג טוב הוא ... **ואומר השיר שהיו הלויים אומרים בבית המקדש** ביום הראשון היו אומרים לה' הארץ ומלואה: בשני היו אומרים גדול ה' ומהולל מאד: בשלישי היו אומרים אלהים נצב בעדת אל: ברביעי היו אומרים אל נקמות ה' אל נקמות הופיע: בחמישי היו אומרים הרנינו לאלהים עוזנו: בששי היו אומרים ה' מלך גאות לבש: בשבת היו אומרים מזמור שיר ליום השבת מזמור שיר לעתיד לבא ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העוה"ב

10) מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק יח הלכה ב, ג

למה אמרו שיאמרו מזמורים בכל חודש וחודש, כר' שמעון בן לקיש דבעא קמיה ר' יוחנן, מהו לומר שיר בלא נסכים, אמר ליה נשמעינה מן הדא, בזה ובזה היו הלויים עומדין על הדוכן ואומרים, וישב עליהם את אונם; אמר ליה ר' שמעון בן לקיש, מזמור ומוסף מי קודם, מחוורה מילתא שמזמור קודם. לפיכך נהגו העם לומר מזמורין בעונתן, דתנינן תמן, שיר שהלויים היו אומרים בבית המקדש, ביום הראשון היו אומרים, ליי"י הארץ ומלואה תבל ויושבי בה, בשני היו אומרים, גדול יי"י ומהולל מאד בעיר אלהינו הר קדשו, בשלישי היו אומרים, אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט, ברביעי היו אומרים, אל נקמות יי"י אל נקמות הופיע, בחמישי היו אומרים, הרנינו לאלהים עוזינו הריעו לאלהי יעקב, בששי היו אומרים, יי"י מלך גאות לבש לבש יי"י עוז התאזר אף תכון תבל בל תמוט, בשבת היו אומרים, מזמור שיר ליום השבת, מזמור שיר לעתיד לבא, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים; **שכל המזכיר פסוק בעונתו מעלה עליו כאילו בנה מזבח חדש והקריב עליו קרבן.**

בחנוכה, ארוממך יי"י. בפורים, שיגיון לדוד. ביום הראשון של פסח, הללו את שם יי"י, ויש אומרים אלהים אל דמי לך; וכל גולי ישראל בחולו של מועד, אלא בימים הראשונים של פסח הוא צריך לומר, יהי כבוד יי"י לעולם, וכל העם בעמידה, עד וברוך שם כבודו לעולם, ויושבין ואומרין כל עניין של מזמורות. וביום טוב האחרון של פסח, הלל הגדול, ואיזה הלל הגדול, הודו ליי"י כי טוב, הודו לאלהי האלהים; ונהגו העם לומר הלל הגדול, אף על פי שאינו מן המובחר. ובחג השבועות, הברו ליי"י בני אלים.

11) דברי שלמה – הגר' שלמה הכהן מוילנא (הגהות לספר מעשה רב אות קנח)

ולכן לולי דמסתפינא הייתי אומר דבאמת הא דאמרינן בסוף תענית דכבר תקנתי להם סדר המועדות, בזמן שקורין בהם לפני, מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני, ואני מוחל להם על כל עונותיהם, נראה דאינו אלא בעיקר פרשיות הקרבנות, דהם באים לכפר ולהרצות לפני ה'. ועי' נאמר ונשלמה פרים שפתינו. אבל השיר של קרבן עיקר מצותו אינו אלא כדי לתת שבח והדיה לפני ממה"מ הקב"ה שהשרה שכינתו בבית הגדול והקדוש. וזה היה נחת רוח לפני ית"ש. וכמו דאמרינן בערכין יא. דמושי"ה אין אומרים שירה אלא על היין וכו' וא"כ כל אלה ביות ההיכל על יסודותיו ומקדש הקודש על מכונו והכהנים עוסקים בעבודה אז היה נחת רוח לפני הקב"ה שאמרו לפני שירה וכמו שאמרו אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך. אבל עכשיו בעו"ה חרבה ביהמ"ק ואין לנו מזבח ולא קרבן ולא מנחה ולא ריח ניחוח. א"א אפשר דבאמירת השיר אין מגיע מזה נ"ר לפני ית' וכו'. רק השיר של תמיד של שחר שבכל יום תיקנו, משום דהזכר בכל א' מעין היצירה שבכל יום ולכן תקנו לאומרים וכו' ורק שרבינו ז"ל תיקן לומר ס המזמורים שאמרו הלויים על מוספין של ר"ח ור"ה ויו"כ ומועדים... משום דבהם ג"כ הוזכר מענינא דיומא אבל לא משום לעשות זכר למקדש דהא תיקן נמי לומר מזמור מיוחד לחנוכה ולפורים, ואף דבמקדש לא שינו המזמור משאר ימות החול וכו'.

12) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לא עמוד א

תניא רבי יהודה אומר משום רבי עקיבא בראשון מה היו אומרים (תהלים כד) לה' הארץ ומלואה על שם שקנה והקנה ושליט בעולמו בשני מה היו אומרים (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד על שם שחילק מעשיו ומלך עליהן בשלישי היו אומרים (תהלים פב) אלהים נצב בעדת אל על שם שגילה ארץ בחכמתו והכין תבל לעדתו ברביעי היו אומרים (תהלים צד) אל נקמות ה' על שם שברא חמה ולבנה ועתיד ליפרע מעובדיהן בחמישי היו אומרים (תהלים פא) הרנינו לאלהים עוזנו על שם שברא עופות ודגים לשבח לשמו בששי היו אומרים (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש על שם שגמר מלאכתו ומלך עליהן בשביעי היו אומרים (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת ליום שכולו שבת אמר רבי נחמיה מה ראו חכמים לחלק בין הפרקים הללו אלא בראשון שקנה והקנה ושליט בעולמו בשני שחילק מעשיו ומלך עליהם בשלישי שגילה ארץ בחכמתו והכין תבל לעדתו ברביעי שברא חמה ולבנה ועתיד ליפרע מעובדיהן בחמישי שברא עופות ודגים לשבח לשמו בששי שגמר מלאכתו ומלך עליהם בשביעי על שם ששבת.

13) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף מ עמוד א

רבי יהודה אומר בורא מיני דשאים אמר רבי זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא אין הלכה כרבי יהודה ואמר רבי זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא מאי טעמא דרבי יהודה אמר קרא (תהלים ס"ח) ברוך ה' יום וכו' ביום מברכין אותו ובלילה אין מברכין אותו אלא לומר לך כל יום ויום תן לו מעין ברכותיו הכא נמי כל מין ומין תן לו מעין ברכותיו.

14) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קא עמוד א

תנו רבנן הקורא פסוק של שיר השירים ועושה אותו כמין זמר והקורא פסוק בבית משתאות בלא זמנו מביא רעה לעולם מפני שהתורה חוגרת שק ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא ואומרת לפני רבונו של עולם עשאוני בניך ככנור שמנגיין בו לצים... העיד רבי שמעון בן אלעזר משום רבי שמעון בן חנניא כל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם שנאמר (משלי טו) ודבר בעתו מה טוב.

15) רש"י מסכת סנהדרין דף קא עמוד א ד"ה הקורא פסוק בבית המשתאות בלא זמנו

במיסב על יינו עושה שחיקותיו בדברי תורה וקורא פסוקים בקול רם לשחק בהם בני המשתה, אבל אם אומרו בזמנו על המשתה כגון שהוא יום טוב ונוטל כוס בידו, ואומר עליו דברי הגדה ופסוקים מענינו של יום - מביא טובה לעולם.

16) באר שבע מסכת סנהדרין דף קא עמוד א

ראש הפסוק הוא שמחה לאיש במענה פיו (משלי טו, כג), וזהו פירושו כשהדברים טובים בעיני האדם יש לו חשק לאמרם, ומתוך שרואה אותם נאותים איננו מבקש עת ראוי שיצא מפיו כל דבר ודבר דבור על אפניו, ואומר אותם לפעמים בלא עתם ואין מעלתם ניכרת, והוא טעות אלא לבקש עת לכל דבר ודבר, כי הדבר האמור בעתו כמה הוא טוב, מפני שבני אדם מכירין ומרגישים במעלתו. וכמו כן אף על פי שקריאת הפסוקים טובה לכל העולם בכל זמן, כשקורא כל פסוק ופסוק בזמנו הוא יותר טוב מפני שמועילין בני אדם באותה קריאה כיון שהיא בשעת הצורך, ונמצא שמביא טובה לעולם.

א. בנוסח אשכנז השיר של יום הוא אחר גמר כל התפלה כולה אפילו ביום שיש בו מוסף. בנוסח ספרד השיר של יום הוא לעולם אחר שחרית אפילו ביום שיש בו מוסף. ובודאי שמנהג אשכנז טעמא בעי. דהלא השיר של יום שייך הוא לקרבן תמיד, ומיחי תיתי לאמרו אחר מוסף.

18) הרב אהרן ליכטנשטיין שליט"א – שיחות בענין תפילה ע"פ דברי הגר"ד זצ"ל

At the same time, the Rav would frequently speak of an additional dimension of tefilla - one on which he focused extensively in his early years. As surprising as this may sound, the Rav used to address much attention to the problematic nature of tefilla: is it actually possible and feasible, permissible and appropriate, to pray?

Would we dare act in this way before a king of flesh and blood? Would we shout, demand, request and plead? Where do we find such audacity? How do we allow ourselves such "chutzpa" in our relationship with God?

This led the Rav to speak at length of the necessity for the existence of "permission" (a "mattir") for tefilla, something that would serve as a license of sorts, and in this regard he pointed towards a number of halakhot. For instance, it is stipulated that tefillat nedava, a "voluntary prayer" (i.e., not one of the mandatory, regular communal prayers), must include something innovative. It is not sufficient to simply repeat the tefilla which one has already recited, for this novelty serves as his "permission" to add a non-mandatory prayer.

The Rav certainly identified with this approach of hesitation and restraint with regard to praise. In one of his "Yahrzeit lectures" he spoke about the recitation of the "Shir shel yom" ("Psalm of the day" - the chapter of Tehillim chosen specifically for each day of the week) as listed at the end of Tractate Sukka (55a). The Rav asked, "Why is this psalm recited specifically on this day, and that psalm on that day? What significance is there to this selection of psalms? Why could a person not recite two chapters?"

Based on these questions, the Rav developed his argument as to the problematic nature of the recital of "shevach" (praise). Perhaps the appropriate response should be silence, due to both our wonderment at God's greatness, as well as shame at our unworthiness?

19) דברי הגר"ש שוואב – ציטוט מספרו מעין בית השואבה [הקדמה ספר שירת שמואל]

להגר"ש שוואב ז"ל (פר' בשלח) דתמה כהא דאי' בגמ' מגילה י': בשעה שטבעו המצרים בים ביקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר להם הקב"ה מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה, והרי גם ישראל אמרו שירה על הים ומ"ש, אלא מבאר הר"ש שוואב ז"ל שמילת שיר הוא מלשון "אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב" (בלק כ"ד י"ז) כי אי אפשר לומר שירה אלא א"כ מסתכל היטב בהמאורע ויודע בטבעו מהותו וטעמו, וע"ז יכולים לומר שירה. והנה מסתבר שכשם שאין מלאך עושה ב' שליחויות בב"א כך אינו יכול להסתכל בגבורות ד' בשני דברים הפכיים בב"א, ולכן בראות המלאכים נס קרי"ם הי' קשה להם להשיג מה "שבאבוד רשעים רינה" (משלי י"א י') בשעה שהיו מצטערים על אבדן מעשה ידיו של הקב"ה, וזהו שאמר להם הקב"ה, מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה, הרי חסר לכם ראיי' בהירה בהענין, משא"כ בבנ"א שאפשר להם מצד אחד להצטער על אבדן הרשעים, שגם הם נבראו בצלם אלוקים ואיבדו זכותם ונדונו להמחות מעל האדמה, ומצד אחר ג"כ אפשר להם לשמוח במה שהקב"ה מאבד הרשעים שע"ז יתגדל ויתקדש כבוד מלכות שמים בעולם, ועל כן בכוחם לומר שירה עכ"ד.

ד) ומכאן יסוד גדול שכל יום הוא מציאות ומהות נפרד מיום שלאחריו לפי ענינו ותעודתו, ואין שום השתוות בין יום אחד למשנהו, ולא רק שימי השבוע נפרדים בתעודתם, אלא שבכלל אין ימים דומים זה לזה, כי בכל יום צריכים לתקן ולעשות כנגד הענינים המכוונים לו, וענין יום זה אין לו דמיון והשוואה ליום אחר בין הימים, אלא כשנשלם יום זה אי אפשר לעשות ולהשלים את מה שחסרו לתקן ולכוין ביום שעבר, כי יומא קא גרים לעשות דוקא ענין דבר יום ביומו, ואי אפשר להשלימו ביום אחר.

וזהו הכונה בפסוק והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום – דייקא. כי ביום זה יש דברים מסוימים ומיוחדים שצריך לעשות ואי אפשר לעשותן למחר.

א) ועל פי האמור שכל יום ויום הוא מציאות ובריה חדשה – יובן המסורה שנרשם ז' פעמים "יום יום" שיש פסיק בין יום ליום (בפ' וישב) והיא כדברה אל יוסף יום יום, ואידך אשר ילקטו יום יום – ואותי יום יום ידרושון (ישעיה נ"ח) – ברוך ה' יום יום (תהילים ס"ח) – לשלמי נדרי יום יום (שם ס"א) – ואהיה שעשועים יום יום (משלי ח') ושם – לשקוד על דלתותי יום יום.

ב) הראשון – והיא כדברה אל יוסף יום יום, מרומז על היצה"ר, המפתה ומתגבר בכל יום ויום, כמו שאחז"ל קדושין (ל): יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום. ובסוכה (נב). יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום והיינו שכל יום ויום יש התגברות חדשה, שבכל יום יש יצה"ר חדש.

ג) ולכן כיון שיש התחדשות היצר וקטרוג חדש כל יום ויום לכן צריך תפלה להכניע את היצר המשטין והמקטרג. וזהו ואותי יום יום ידרושון. ודרישה היא תפלה כמ"ש הרמב"ן בפ' יתרו, שצריך כל יום תפלה חדשה – והיינו שכל תפלה ותפלה היא מציאות חדשה, בלי שום קשר והשוואה לתפלה הקודמת, רק תפלה מיוחדת לעצם הענין אשר מכוון אליה והיינו לבטל את הקטרוג החדש שנעשה ע"י השטן המשטין למעלה כל שעה ושעה.

וביארור הענין מה שצריך כל יום תפלה חדשה כאילו יש לו להתפלל רק יום זה, וכאילו לא התפלל קודם, ולא יתפלל עוד – כיוון שכל תפלה היא מציאות ומהות המצוין לענין המסוים של יום זה וכל יום הוא חטיבה מיוחדת ואין הזמן כהמשך רצוף בהרכב הימים הדומים אחד לשני.

ויתבאר בזה מאמר הכתוב (בראשית מ"ח) ויברכם ביום ההוא לאמר בכך יברך ישראל לאמר ישמך אלקים כאפרים וכמנשה. וצ"ב מהי ההדגשה "ביום ההוא" ולמה נכפלה תיבת "לאמר", ומה גם יתברכו ישראל בזה שאפרים קודם למנשה. אך הענין הוא כי שם מנשה מורה על ענין סור מרע, כמ"ש כי נשני אלקים את כל עמלי, ובוה אינו בולט כל יום ויום במיוחד, אבל השם אפרים מרמז על "עשה טוב" כמ"ש כי הפרני אלקים בארץ עניי, ובוה מודגש החיוב להרגיש שכל יום הוא מציאות בפני עצמו, ונצרך לו עשייה חדשה כאילו אין שום יום לפניו ולאחריו, וזהו הכוונה במ"ש "ביום ההוא" וכפל המלה "לאמר" שיש ללמוד ולשנן הרבה ענין זה.

ה) וזהו ג"כ המשך המסורה אשר ילקטו יום יום ובמכילתא שם – שלא ילקוט היום לצורך מחר. (ושם) דבר יום ביומו מי שברא יום ברא פרנסתו, מכאן היה רבי אליעזר הגדול אומר מי שיש לו מה שיאכל היום, ואומר מה אוכל למחר הרי זה מקטני אמנה.

בנוגע לתפילה יש בעיא גדולה, היאך הותר לו לאדם לסדר שבחיו של הקב"ה, אולי ימעט בשבחו של מקום ונמצא שמבזה את ד', עי גמי מגילה (יח.), וכן צ"ע על מה שמבקשים מאת הקב"ה על כל הצרכים הפעוטים והקטנטנים הפרטיים שלנו, וכי ממדת דרך ארץ היא זו להיות נודניק* כזה אצל ממי"ה הקב"ה לבקש ממנו על דברים שכאלו, שאפילו אצל מלך בשר ודם המולך רק על מדינה קטנה או על עיר אחת, לא היינו מרשים לעצמנו לעשות כן. [עיי שיעורי היאה"צ ח"ב, עמי יט, ובסי

דברי השקפה, עמי קכב.] וצריכים לזה מתיר מיוחד. ונראה שהמתיר הוא אשרי, שכן אומרים אותו גם קודם שחרית וגם קודם מנחה. ונראה שהפסוק שבאשרי המשמש כהמתיר הוא קרא דדור לדור ישבח מעשיך וכי, כלומר, שכן נהגו אבותינו ואבות אבותינו, ואנחנו בעקבותיהם נלך, והיינו דמזכירים כבר בברוך שאמר – וכשירי דוד עבדך נהללך וכי, כלומר, שאין זה מדעת עצמנו שבאנו לחדש שירות ותשבחות אלו, אלא מסורת עתיקה היא אצלנו מדורי דורות, ובדעתנו לומר מלה במלה פסוקי שירה וזמרה מסי תהלים של דוד עבדך. [ועיין בסי איש ההלכה, עמי רמה.]

ושמעתי בשם רבנו שלפיכך בא הפסוק זה קלי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו בתחילת שירת הים, להודיע על שני המתירים לאמירת שירה, הא', ואנוהו – אני והוא, שמותר לנו להתעמק בתארי ד' על מנת שנדע היאך לנהוג בדרכיו מכח מצות ההידמות אליו (עי מש"כ בארוכה במאמר במצות והלכת בדרכיו), וזהו הדין הנלמד מלשון ואנוהו – אני והוא; והב', אלקי אבי וארוממנהו, שלא התחיל מנהג זה אצלנו, אלא מקובל ובא הוא מימות אבותינו הקדושים, ובעקבותיהם אנו יוצאים. עי"ש גמי מגילה (יח.) לך דומיה תהלה, ומי ימלל גבורות ד' ישמיע כל תהילתו למי נאה למלל וכי, למי שיכול להשמיע כל תהלתו. ומהאי טעמא בבית המדרש של הגר"א לא אמרו שיר הייחוד. ובישיבת וואלאזין רק אמרוהו בליל יוה"כ.